

አለም አቀፍ የባህሪ ተንታኝ (ዓባተ)

አስፈላጊ የትምህርት ዕውቀቶች

የአለም አቀፍ ባህሪ ትንተና
ድርጅት 2021 v100

International Behavior
Analysis Organization

Ethics, Education, Confidence

30 የባህሪ ተንታኞች

30 የባህሪ ተንታኞች ወደ ሥራ መስክ ከመውጣታቸው በፊት እንዲማሩት በጣም አስፈላጊ የሆኑትን ችሎታዎች ለመወሰን 30 የባህሪ ተንታኞች የሥራ ክህሎት ትንተና አጠናቅቀዋል።

22 አገራት

በዚህ በክህሎት ትንተና እና በተለያዩ ክለሳዎች ላይ ከ22 የተለያዩ አገራት የሚገኙ የባህሪ ተንታኞች ተሳትፈዋል።

4 ወራት

የመጀመሪያውን ዝርዝር አሁን ወዳለው ተፈላጊ ትምህርታዊ እውቀቶች ዝርዝር ለመቅረጽ አራት ወራት ፈጅቷል።

ዓባተ ተፈላጊ ትምህርታዊ እውቀቶች

ክፍል 1

ዋና ጽንሰ-ሐሳቦች

- 1.1 ራስ-ሰር ማጠናከሪያ ጽንሰ-ሐሳብን ማብራራት እና ማሳየት
- 1.2 የውጤት አምጪ ባህሪ ምሳሌዎችን ማብራራት እና ማሳየት
- 1.3 የእሴት ጨማሪ ሥራዎች አይነቶችንና ትግበራዎችን ማስረዳት
- 1.4 የእሴት ቀናሽ ሥራዎች አይነቶችንና ትግበራዎችን ማስረዳት
- 1.5 የማጥፋት አይነቶችንና ትግበራዎችን ማስረዳት
- 1.6 የተዛማጅ ምላሽ አምጪ ማነቃቂያ መደቦች አይነቶችንና ትግበራዎችን ማስረዳት
- 1.7 በውጤት ላይ የተመረኮዘ የባህሪ ቀረጻ ማስረዳት
- 1.8 በአውድ ላይ የተመረኮዘ የባህሪ ቀረጻ ማስረዳት
- 1.9 ከማጠናከሪያ ዝግጅት ጋር የተያያዙ የተለያዩ የባህሪያት ድግግሞሾች እና አይነቶቻቸውን ማስረዳት
- 1.10 ባህሪን ለማስጨመር አዎንታዊ ማጠናከሪያን ማስረዳት እና መጠቀም
- 1.11 ባህሪን ለማስጨመር አሉታዊ ማጠናከሪያን ማስረዳት እና መጠቀም
- 1.12 ባህሪን ለማስቀነስ አዎንታዊ ቅጣትን ማስረዳት እና መጠቀም
- 1.13 ባህሪን ለማስቀነስ አሉታዊ ቅጣትን ማስረዳት እና መጠቀም
- 1.14 የማጠናከሪያ አይነቶች እና ጥቅሞቻቸውን ማስረዳት
- 1.15 የማነቃቂያ ቁጥጥር ጽንሰ-ሀሳብ ማስረዳት እና በባህሪ ማዳበር እና ቅነሳ እንዴት እንደሚተገበር ማስረዳት
- 1.16 የማነቃቂያ ልየታ ማቋቋም እና ማስተማር እንዴት እንደሚቻል ማስረዳት
- 1.17 ተመሳሳይ የማነቃቂያ ምላሽ ማቋቋም እና ማስተማር እንዴት እንደሚቻል ማስረዳት
- 1.18 የቃል ባህሪ እንዴት በፅንሰ-ሀሳብ እንደሚዘጋጅ እና የተለያዩ ተግባራዊ ምድቦቹን ማብራራት

ክፍል 2

የባህሪ ምዝገባ እና ልኬት

- 2.1 የባህሪ መግለጫዎችን መፍጠር
- 2.2 የመረጃ አሰባሰብ ዘዴ እንደ ዘላቂ ውጤቶች መገምገም
- 2.3 የድግግም ምዝገባን በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት
- 2.4 ፍጥነትን በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት
- 2.5 የከፊል ጊዜ ገደብ እና የሙሉ ጊዜ ገደብ ምዝገባ በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት
- 2.6 ጊዜያዊ ልኬት በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት

ዓባተ ተፈላጊ ትምህርታዊ እውቀቶች

ክፍል 2

የባህሪ ምዝገባ እና ልኬት (የቀጠለ)

- 2.7 የባህሪ መግለጫዎችን በመጠበቅ ላይ የተመረከዘ ትክክለኛነት አስፈላጊነቱን ማስረዳት
- 2.8 የትክክለኛነት መቶኛ በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት
- 2.9 ተገቢ የመለኪያ ሥርዓቶችን በመምረጥ ረገድ ያለውን ጠቀሜታ እና እሳቤዎችን ማስረዳት
- 2.10 የባህሪ ክስተት መረጃ በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት
- 2.11 የልምድ አልባ ምርመራ መረጃ በመጠቀም የመረጃ አሰባሰብን ማሳየት

ክፍል 3

አንድ-ተኮር ንድፎች

- 3.1 የመቀልበስ/የማቆም ንድፎችን መጠቀም
- 3.2 ባለ-ብዙ-ክፍል/ተቀያይሪ የህክምና ንድፎችን መጠቀም
- 3.3 ባለ ብዙ መነሻ መሥመር ንድፎችን መጠቀም
- 3.4 የደረጃ ለውጥ ንድፎችን በሚያወዳድሩበት ጊዜ መተርጎም እና ትክክለኛ ውሳኔዎች ላይ መድረስ
- 3.5 ጥገኛ ተለዋዋጭን ማስረዳት ጥቅምም ላይ እንዴት እንደሚውል ማብራራት
- 3.6 ነፃ ተለዋዋጭን ማስረዳት ጥቅምም ላይ እንዴት እንደሚውል ማብራራት
- 3.7 ተግባራዊ ግንኙነቶችን ምን እንደሚገልጹዎቸው ማብራራት

ክፍል 4

የባህሪ ምዘና

- 4.1 የባህሪ ተግባራት ጽንሰ-ሀሳብን ማስረዳት
- 4.2 ተገቢ የምልክታ ስልቶችን እና መቼ እና የት እንደምንጠቀምባቸው ማስረዳት
- 4.3 በጋራ ተዛምዶ እና በለውጥ ምክንያት ያለውን ልዩነት እና እያንዳንዳቸው በባህሪ ምዘና ረገድ እንዴት እንደሚተገበሩ ማስረዳት
- 4.4 የአስቸጋሪ ባህሪ ተግባራዊ ትንታኔ ማካሄድ
- 4.5 የቋንቋ ዕድገት ምዘናዎችን ማካሄድ (ለምሳሌ ABLLS እና VB-MAPP)
- 4.6 የተግባራዊ የክህሎት ምዘናዎችን ማካሄድ (ለምሳሌ AFLS)

ዓባተ ተፈላጊ ትምህርታዊ እውቀቶች

ክፍል 5

የባህሪ ህክምናዎች

- 5.1 የባህሪ አቀማመጥን ለመቀየር ቀረጻን መጠቀም
- 5.2 አስተላላፊ ሰንሰለታዊ ልምምድ በመጠቀም ውስብስብ ባህሪን ማስተማር
- 5.3 የኋሊዮሽ ሰንሰለታዊ ልምምድ በመጠቀም ውስብስብ ባህሪን ማስተማር
- 5.4 ተገዢነትን ለማስጨመር የባህሪያ አየባካሪነትን መጠቀም
- 5.5 ባህሪን ለማስቀነስ ሌላ ባህሪ ለይቶ ማጠናከርን መጠቀም
- 5.6 ባህሪን ለማስቀነስ የተቀያያሪ ባህሪን ለይቶ ማጠናከርን መጠቀም
- 5.7 ባህሪን ለማስቀነስ የማይጣጣም ባህሪን ለይቶ ማጠናከርን መጠቀም
- 5.8 ተገቢ ጥያቄዎችን ለማስጨመር እና አስቸጋሪ ባህሪን ለማስቀነስ ተግባራዊ የግንኙነት ስልጠናን መጠቀም
- 5.9 ባለ ብዙ የጊዜ ሠሌዳ ማስረዳት፣ ማዘጋጀት፣ እና መጠቀም
- 5.10 ባህሪን ለማጠናከር ሽልማትን መጠቀም
- 5.11 ተገቢውን ባህሪ ለመቅረጽ የቪዲዮ ሞዴል ማሳየት
- 5.12 ባህሪን ለመቀነስ በተግባር ላይ በመመስረት ተገቢውን የማጥፋት ሂደቶችን መጠቀም
- 5.13 ባህሪን ለማስጨመር እና ለማስቀነስ የቅድመ ማጠናከሪያ ለውጦች መጠቀም
- 5.14 ባህሪን ለማስቀነስ ገለልተኛ ማጠናከሪያን መጠቀም
- 5.15 ባህሪን ለማስቀነስ የተለመዱ የቅጣት ስልቶችን መጠቀም

ክፍል 6

የማስተማር ዘዴዎች እና አይነቶቻቸው

- 6.1 ተመሳሳይ ያለሆኑ ክስተቶችን በመጠቀም ማስተማር
- 6.2 አውዳዊ ማጠናከሪያ ትምህርትን በመጠቀም ማስተማር
- 6.3 በባህሪ ክህሎት ስልጠናን በመጠቀም ማስተማር
- 6.4 ተያያዥ ምላሽ ስልጠናን በመጠቀም ማስተማር
- 6.5 የልዩታ ስልጠና መጠቀም
- 6.6 የተለያዩ ማጠናከሪያዎች ተመጣጣኝነታቸውን ማስተማር
- 6.7 ቋንቋን ለማስጨመር የቃል ባህሪ ጽንሰ-ሀሳቦችን መጠቀም
- 6.8 ከጥቂት ወደ ብዙ ምሪትን በመጠቀም ማስተማር
- 6.9 ስህተት አልባ የማስተማሪያ ዘዴን በመጠቀም ማስተማር (ለምሳሌ፡- ከብዙ ወደ ጥቂት ምሪት)

ዓባተ ተፈላጊ ትምህርታዊ እውቀቶች

የማስተማር ዘዴዎች እና አይነቶቻቸው (የቀጠለ)

- 6.10 ተገቢውን ባህሪ ለማስጨመር/አስቸጋሪ ባህሪን ለማስቀነስ የተጠቃሚ ቡድን/የክፍል-አቀፍ ስልቶችን መጠቀም
- 6.11 አጠቃላይ የተመሳሳይ ባህሪ ክስተትን በሚያበረታቱ መንገዶች ማስተማር
- 6.12 በመኖሪያ ውስጥ ባህሪ እንደጸና በሚያበረታቱ መንገዶች ማስተማር
- 6.13 የባህሪ ለውጥን በተመለከተ ውሳኔዎችን ለማድረግ የመረጃ ትንተና ስልቶችን መጠቀም
- 6.14 የሕክምና ለውጦችን እና ማሻሻያዎችን ለማድረግ መረጃን መጠቀም
- 6.15 የሕክምና ማድብዘዝ መቼ መጀመር እንዳለበት ማወቅ

ክፍል 7

ስነምግባር

- 7.1 የአለም አቀፍ የባህሪ ተንታኞች ድርጅት የሥነ ምግባር መመሪያዎች
- 7.2 የአለም አቀፍ የባህሪ ተንታኞች ድርጅት ሥነ-ምግባራዊ የችግር አፈታት ሞዴል